

114.

Zirfirh Bu - 1967.

Mizoram State Archives

Account No. 7/3

Date of receipt 3/4/96

Supplier

Price

ZIRTIRH BU

SEWER PRIMARY SCHOOL
No. 3
P E I B

5th. Edition.

PUBLISHED
By
THE SYNOD BOOKROOM
AJAL
1967

Thu hma.

*He Zirtirh bu hi tun hmaa Pu Zo-
sâphluia leh Pu Pasena siama mi kha
a tam ber hi lâk chhuah leh a ni a.
Thu thar tlem te chauh belh a ni. Zo-
ram Text Bu Committee-in Zirtan Bu
nena inla-chhawng rem tura an til
anga siam a ni ta e.*

Publisher.

Account 713

Date 3/4/96

Supplies

Price

CHHIARLAT 1.

KA NU.

*Ka nausênin tunge mi kawl ?
 Ka nu, ka nu duh tak chu !
 Tawng thei lovin tunge mi pâwl ?
 Ka nu, ka nu duh tak chu !
 Ka dam lo va, a tlaivâr a,
 Ka tap a, min lo chawi mu thtn,
 Hah takin, chak lo chung pawhin,
 Ka nu, ka nu duh tak chu.*

*A tihzia dâwnin min tinêm,
 Ka nu, ka nu duh tak chu !
 Tihsak ve thung ka va duh êm ?
 Ka nu, ka nu duh tak chu !
 Chêt dânin ka tilâwm zêl dâwn,
 Ama thawh phal lovin ka fawm,
 Ka nu hi zah ber tûr alâwm !
 Ka nu, ka nu duh tak chu !*

A bul atangin engkim tih that zir tûr a ni.
 A hun takah engkim ti la, a hmun takah
 engkim dah rawh.

Piangsual te, mi â te, kutdawh te hmusit
 tûr a ni lo va, nuihsan tûr a ni hek
 lo, tanpui zâwk tûr a ni.

Rannung te, sava te, ran te rêng rêng
 khawngaih tûr a ni a, nghaisak tûr a
 ni lo.

Tu engmah dîl lo leh zâwt lovin la suh.
 Mahni aia upa zâwk leh ropui zâwkte
 zah tûr a ni.

Thu dik nia hriat apiang chauh sawi tûr
 a ni.

Vawiina tih tûr naktûka tihah khêk tûr
 a ni lo.

Tangka te, chaw te, silhfên te leh hun
 te ren fo tûr a ni.

Phuba latu nih aîn ngaidamtu nih a
 ropui zâwk.

Infiamna engkimah rinawm tûr a ni a,
fet tûr a ni lo.

Mahni chhûngte hnênah te, thiante hnên-
ah te, hnamte hnênah te, mahni ram
dânah te tlâwmngai taka awm fo tûr
a ni.

Engkimah Pathian rin zêl tûr a ni.

Tih tûrte.

1. *Tih dan tha hlutzia hre tûrin TIH
DAN THA LO i hriat panga lek
ziaḥ chhuaḥ la, nangin emaw, i
ṭhianin emaw lo ti ṭhin in nih chuan
ti lo tûrin intiam hrâm tum teh u.*

ZIRLAI III.

SAVATE.

Bâwng
Bêmkâwng
Buarchâwm
Bullut

Chhâwlhring
Chhimbuk
Chinrâng
Chingpisingu

Daikat	Thlohpuì
Dawithiamaâr	Tukkhumvilik
Dawkek	Tuklo
Dawntliang	Tawktawkawrsen
Hrângkir	Thuro
Irliaik	Vacha
Kânghlai	Vachhêm
Kâwlhâwk	Vahai
Kawlrît	Vahlah
Kireuh	Vahmim
Lailên	Vahrit
Mîmsirikût	Vaiva
Pengleng	Vaki
Ramâr	Vakul
Rampârva	Valeisawt
Sialsîr	Vamûr
Suklet	Vapual
Tlaiberh	Varihaw
Tawllâwt	Varung
Thlanthla	Vazâr
Thlehhniar	Vazûn

Mu chîten sa an ei
 Kâwlhâwk thau a tha

Rampârva leh Varihaw sa a tui hle.
 Pengleng leh Vamûr a thlâwk rang ber a,
 Vacha a thlâwk hla ber.
 Chîn râng leh Bâwng a mawi ber.
 Thuro a nunnêm ber.
 Vakul leh Dâwntliang an hrâm tha ber a,
 Vapual leh Kânghlai an hrâm ring ber.
 Kireuhin bu a chhep tha ber.
 Tuklo a thlâwk tawi ber.
 Chingpirinu a huai ber a, Vakul a lal ber
 an ti.

Tih târte.

1. *Khinga sava hming zingah khian in khaw
vela i hmuh fo thinte hming ziaḥ chhuak teh.*
2. *Savate hi mihringte tana an tangkaina
engnge i hriat ?*

ZIRLAI IV.

RAM SATE

Awlê	Hauhûk	Sanghar
Biang	Ngau	Sahmaitha
Chêpa	Keitê	Sahram

Chinghnia	Sanghal	Sai
Sakei	Satel	Sazuk
Sakhi	Sathâr	Sihal
Sakuh	Satlum	Tangkâwng
Samak	Savawm	Thehlei
Saphu	Saza	Vahluk
Saritawm	Sazaw	Zâwng

Sai a lian ber a, a hmantlâk êm êm
baw k a, a man chêng sîng a tling thei.

Sakei a fîng a, a huai ber a

Samak vun lehkhabu kâwm atân an
hmang.

Savawm te, Zâwng te an khawi theih
a, an lâm thei.

Zâwnga tuar ai Ngauin a tuar.

Sihal a fîng vervêk ber.

Sazuk ruh leh ki, Samak tin te hri vêng
tûrin an hmang, mahse a sâwt lo.

Sai te, Sanghal te, Chinghnia te, arual-
in an awm thin.

Sakei te, Savawm te, Samak te amahin
an awm.

Saza te, Sathâr te khâmah an chêng thin.

Mizo chuan sate hi Buannêlah an piang a,
Chawngtinlêrin a siam a ni an ti.

Tih tûrte

1. *Khing ram' sate zinga mi khi i duh
ber pakhat lem ziaq teh.*
2. *Eng sa khi nge mihring tana huat-
thlala ber, eng vang nge ?*

ZIRLAI V.

LO

Thlasik laiin lo atân ram an en thîn.
Mi tinin an lo tûr an ruat theuh thîn
a, an chhinchhiah nân "perh" an
târ thîn. Chu mi achin rei lo deuhvah
an vât a. An vah zawh hnuaah rei fê
an chawlhsan a thing te, mau te, hnim
te an vah tûk chu "chap" an ti a. Chap
chu a lo ro êm êm a, nipui dâwn hun-
ah an hâl thîn. An hâl lai chuan ram
tinah mei a de noh noh va, a khu
chêl chûl thîn. Zânah chuan mei
dê te chu a mawi thei hle mai.

Lo hâl tûkah thlai chi an tuh thîn, chu chu *'thlai chi theh'* an ti a; *'thlai chi ling'* an ti bawk a ni. Tin, thla khat achinah emaw hnim an thlo fai a, *'hnuh lak'* an ti a; tin, buh an tuh thîn a ni. Lovah chuan engkim a awm vek hnuah *'thlawh-hma'* an lo ti leh a, *'In lo a tha em ?'* tih aîn, *'In thlawhhma a tha em ?'* an ti zâwk thîn a ni. Vaimîm te, buhtun te, fanghma te chu a lo awm hunah *'thlai a thar tæ'* an ti a. Buh hmin dâwn vêl lai hi *'favang'* an ti a, *'fa'* chu upa tawng chuan *'buh'* tihna a ni a; *'vang'* chu *'that lai hun'* tihna a ni.

Chu mi achin rei lo deuhvah chuan buh seng a lo hun a, buh chu an la a. Buh lâk laite chu a nawm lai tak a ni, mi zawng zawng an hlim thîn. Buh lâk zawh vek hnuah chuan an chîl thîn, chîl dân chi hrang a awm a. Khaw chhak mi chuan a vuakin an vua a, khaw thlang mi chuan kein an chîl a ni. A chîlna chu *'hruih'* an ti, *'fasuar'* an hmang bawk.

Lova engkim tih zawh vek hnu chu 'pawl tlaḵ' an ti a ni. Tin, lo chu rei lo tē achinah a hlui tāk leh an kalsan tawh avângin 'chul' an vuah thîn a ni.

Tih tûrte.

1. *Hengte hi eng tihna nge ? (a) Perh.
(b) Ling, (c) Fa. (b) Chul.*
2. *Mizo buh chi hrang hrang hming
i hriat han ziaḵ teh.*

ZIRLAI VI.

SANGHATE

Dâwntial	Nghakhing	Nghathinghâr
Nghabual	Nghakulram	Nghatun
Nghachûn	Nghameisuih	Nghavâng
Nghadawl	Nghaphêk	Nghavawk
Nghafunglawr	Ngharûl	Kâwnghrâm
Nghangiai	Nghasen	Lêngphâr
Nghahrah	Nghaphusen	Thaichhâwninu Zâwnghdulinu

Ruin sangha an vua a.

Tui a kâm dâwnin ngawi an dawh thin.

Zânah lên an dêng thîn.

Nghahrah leh Nghabualin pangang an ei.

Nghathinghâr leh Dâwntial a tê ber a,

Ngharûl a sei ber.

Nghavâng te, Nghasen te, Nghaphusen te

a mawi ber âwm e.

Kângtêk te, khangding te, hlingkhang te

sangha vuak nân an hmang.

Sangha chi sing aia tam a awm.

Tuifinriatah sangha sial aia hrawl thing

aia sei a awm an ti.

Mizo ramah sangha khawi an ching tan ta.

Tih tûrte.

1. *Ngawi dawh dan i hria em ? I hria
loh chuan in zirtirtu zawt teh.*

2. *Pu Rokunga phuah " Sangha vuak
hla" kha han sa teh.*

ZIRLAI VII.

RANNUNG HNUAILENG

Bawkbâwnrûl	Lungphûr
Chawke	Nauchawthingbâwm
Chhimtaivâng	Puvânasaihlum
Fanghmîr	Phingphihlîp
Hnâwmtinphurinu	Pibuhdêng
Khawmualkaikuang	Saihmârthûr
Khauhriang	Tangkâwngchaw
Ketaminu	Thiamthainumawngtawlh
Khâpdiau	Tângtial
Laikîng	Tiauhmi

Fanghmîr a fîng ber a, a chak ber.

Pangang hlîng a hlauhawm hle.

Chawkein lal a hlawh a, savaten an châwm.

Phingphihlipin vai lian an el a, arsi lâk an
tum, an ti.

Puvânasaihlum a inhum'him nân a inzial môm
thin.

Tângtial kawchhûngah Puvâna sarêp, a rôk
a awm, an ti.

Ruah sêr dâwnin Perhpâwngin vông a
chbuah thîn.

Khaukhuapin a thih dâwnin a tui a phôm
thîn, an ti.

Khawmualkaikuang seh a na hle.

Laikîngin, Thlânrawkpa khuangchawiin
ruai an theh a, leh lamah awr a dum
a, leh lamah awr a sen, an ti.

Tih tûrte.

1. *Laikîng lem han ziaḡ teh le.*

2. *Lungphur thaḡ hi a hrehawm hle si
a, engtinḡe in chhunga lungphur
awm lo turin ḡan tih ang le?*

ZIRLAI VIII.

THU FING

Ninhleiin tawpêḡ a nei.

Mi sualin an âtmu an lem.

Laikîng pawnpuî tah tûr ang a ni.

Se bo hnua se kawḡ ḡhâr ang.

Mahni infak leh sakḡi ngalah engmah a
bet lo.

A tha lam kawḡ a chbo, a chhe lam
kawḡ a phêi.

Lal ngai lo lal a nâ, an lal a khâ.
 Lungpui pawh lungtêin a kamki loh chuan
 a awm thei lo.
 Vawiina tih tûr naktûka tihah khêk suh.
 Thing pawh a kûng a that leh a rah a tha,
 a kûng a that loh leh a rah a tha lo.
 Mi fingin an fin man an ei sêng lo, mi â-in
 an ât man an chawi sêng hek lo.
 Kawi pawh a kâwm a that leh a rah a tha,
 a kâwm a that loh leh a rah a tha lo

ZIRLAI IX.

THANGTE

Beai	Kâwlper	Sathang
Chehrep	Mangkhâwng	Thangchep
Fal	Sahdâl	Thangthlêng
Kar	Sakuhthang	Vaithang
		Vawmtlâk

Beai leh sahdâl hi sava leia tlâ awh nan
 an kam ber.
 Mangkhawng hi a tangkai ber mai, sakuh
 te, sazu te, ramar te, thehleite, sazaw te
 a delh thei vek a ni.

Fal hi sakei tihhlum nan an siam thîn,
thang zawng zawngah a ropui bera, a
lian ber a, a rit êm êm a ni.

Chehrep pawh sakei manna a ni.

Kar pawh sakei tihhlumna a ni—silajin
an siam thîn.

Vawmtlâk hi savawm te, zâwng te leh
sakei tlak nan an siam thîn.

Kawlper leh Thangchep pawh a têah
chuan a tangkai êm êm a ni, sava te, sazu
te a awk thei a ni.

Sakuh thang hi sahda ang deuh hlek a ni.

Thangthlêng hi thinglêra sava awh nan a ni ber.

Vaithang hi sazu awhna a ni ber.

Sazuk te, Sakhi te, Sanghal te, Saza te an
thang a inang theuh.

Tih tûrte.

1. *Sikul zawlah Mangkhawng thang
lem han kam teh u.*

2. *Sava thang kam hi 'a tha e' tih leh
'a tha lo ve' ti pawl insiamin han
inhnial fiam teh u le.*

ZIRLAI X.

THEITE.

Bilthei	Lenhmui	Theipui
Chângdam	Mitperh	The ria
Chêngkek	Sunhlu	Theitât
Haidai	Theibâl	Theitit
Haifavâng	Theihai	Theivawkêk
Hailungmâw	Theikawrâk	Tuaihabet
Haivahmîm	Theikelki	Tuairam
Hreirâwt	Theikelêk	Tuaithlêng
Hruipuithei	Theikhuangthlôp	Vuakdûp
Kawrvawmva	Theipangkai	Zâwnghalhla
Keifâng	Theipalingkawh	

Theihai te, Tâtkâwng te, Vuakdûp te a tui ber.
 Theitit te, Theipui te, Theibâl te a thlum.
 Inthawi nân Theibâl an hmang, mahse a
 sâwt lo.

Thing rah ni lovah chuan Aidu a thlum ber.
 Zovah Hruipui thei te, Kêifâng te, Keipui
 te, Theiria nê n a tam.

Phaiah chuan Bil thei te, Theihai te, Tuairam
 te a tam.

Thei thêwah chuan Sunhlu a tam ber.

Theibâl a lian deuh va, ei tûr a tam.
 Chhûran Chêngkek a lawh dâwnin a ban
 pha reng si a, a kûngah a lâwn theih loh
 avângin a lo thei lo.

Tin, "Nahaia chu ni sela, heti hian a ti tûr,
 a ti a, a kuai kûr a, a thlah leh mai thin a.

Tih tûrte.

1. *Khing thei hming zingah khian i
 la ei ngai hauh loh hming han
 ziaq chhuak teh.*
2. *Thei tangkaina engtenge i hriot sawi teh?*

ZIRLAI XI.

*Kan sawmfang hmun cham del,
 Thinlai riang min hnemtu ;
 Thliten rawn chhem an fawn dim e,
 Lawm lungruai dung an thul.
 Turni hrang vung na e,
 Zaleng zam lo na e ;
 Hah-chhaw! dawi ang min aawm turin,
 Lengin tui rawn chawi e.*

*Kan thlawh̄fang mual lian pui,
 Zaleng lam ang her nan !
 Sirtiang kan sâw̄n kan fawn dim e,
 Hlim lai par ang kan tlan.
 Tinkim dawn zêl ila,
 Tuk-ram chul hun turte ;
 Lenrual k̄imten kan tuanna tlang,
 Nghilh ni awm tak ang maw ?*

ZIRLAI XII.

THINGTE.

Khaw chhak̄a awm :—

Chawkhlei	Keifâng	Theipui
Fah	Lenlâng	Theitê
Fâr	Sasua	Thên

Khaw thlanga awm :—

Laisawrâl	Pichilimîm	Theikawrâk
Luakthei	Raithei	Vawngthla
Pangkai	Sahatah	Vawmva
Perhtë	Siallu	

Chhima awm :—

Theikhawkhām.

Aizāwl vèlah thingpui (a zik tui in theih)
a awm.

Muk ril leh Khawrêng ril leh Lēnlāng leh
Thingri ril a tlo ber.

A dawtah chuan Thlanvawng leh Herhse
ril a tlo ber.

Vang leh Khawitûr a tlo lo ber.

Phunchawng leh Pāng lo vah hunin an
pâr.

Phuanberh leh Thlêngreng a ram ber.

Theifeimûng leh Herhse a nel ber.

Thingsia a tlo va, an hmang tam bawk.

Phuanberhpui leh Thianvawng a deh a
nuam ber.

Thingvândâwt leh Lawngthing a sâng thei
ber.

Thingdawl leh Char a lian thei ber.

ZIRLAI XIII.

PANGPAR.

Ni khat chu pangpâr chi tê reuh tê hi, lei ro deuh maiâh hian a tla a. Lum a ti êm êm mai a, "Leia, i ro êm mai a, i chang hle mai si a, nêh deuh la, ka to thei ang," a ti a.

Lei chuan, "Keima thua ro ka ni lo, ruah sôr sela, ka nêh mai ang," a ti a.

Pangpâr chi chuan, "Ruaha, lo sôr rawh," a ti a.

Ruah chuan, "Keimah maiin ka sôr thei lo, nî khi a dul loh chuan," a lo ti ve leh a.

Pangpâr chi chuan, "Nia, khawngaih takin lo dul la, ruah lo sôr rawh se," a ti a.

✓ Ni chuan, "Chhâm lo zîng sela, khua a lo dur ang a, ka dul mai ang; keima thu mai zawngin ka dul thei lo ve," a ti a.

Pangpâr chi chuan, "Chhâma, lo zîng la, khua han tidur khup mai ang che," a ti a.

Chutah chuan thli a lo thaw a, chhâm a lo let ta but but a; khua chu a lo dur ta

khup a, ni a lang ta lo tawp mai a. Ruah a lo sôr ta dur dur mai a, chutichuan tuihâwk a lo luang a, lei ro tak chuan a lo hîp a, lei châr tak chu a lo nê̄m a, pangpâr chi chu tui chuan a chiah puam a.

Nakin deuhvah chuan a lo puak keh a, a tiak chhuak ta a. A lo thang lian a, a lo kuhmûm ta a. A tâwpah chuan mawi takin a lo pâr vul ta chûk mai a.

Tih tûrte.

1. *In in vêlah pangpar huan siam ula,*
2. *Pangpar inkhawi mawi siakna nei teh u.*

ZIRLAI XIV.

SAMARI MI THA.

Hmân lai hian Juda mi pakhat hi Jerusalēm khua atangin Jeriko khuaah a zin dâwn a. Jerusalēm atanga Jeriko chu mêl sâwm leh pali-a hla a ni a.

A kawng chu a chhengchhiain a reh hle a; suamhmangte pawh an awm fo thîn. Juda mi chu amah chauhva khawhar taka a kal lain suamhmangte a tâwk ta hlauh va. Chu mite chuan a silhfên an hlih sak a, an vaw nek a, thi lek lekin an kalsan ta a.

Tin, puithiam tuemaw chu mi kawngah chuan a lo kal kher a, mi hliam chu a hmuh veleh kawng sir leh lamah a hêlsan ta mai a. Tin, a hnungah chuan Levi chi mi pakhat a lo kal ve leh a, a hmuh veleh kawng sir leh lamah a hêlsan ve leh ta mai a. Nakinah chuan Samari mi khualzin a lo kal ve a, mi hliam chu a hmuh veleh a khawngaih ta êm êm a; a va pan hnai a, a pemahte chuan briak leh uain a hnawih a, a tuam a, a sabengtung chungah a chuantîr a, khualbûkah a kalpui a, a enkawl ta a.

Tin, atûkah chuan a pawisa bâwm a phawrh a, pawisa chu khualbûk vêngtu hnênah a pe a, "Tha takin lo enkawl la,

he mi bâka i sên zawng zawng chu ka lo
kîr leh lûah ka rawn rôl leh vek ang che,"
a ti ta a.

Mi tupawh kan tanpui ngai apiangte leh
kan churga thil tha titu apiangte chu kan
thenawnte, kan vêngte an lo ni.

ZIRLAI XV.

PA HMANGAIHNA

Hmân lai hian pa pakhatin fapa pahnih
a nei a, a upa zâwk chuan tha takin a pa
hna a thawhpui thîn a. A naupang zâwk
erawh chu a pangchang deuh va, hna pawh
a thawk ve meuh lo va. Ni khat chu a
xilruah a pa bula awm ai chuan, ram hla
taka a pa hmuh phâk lova a duh ang ang
awm châkna a lo nei ta a.

A pa hnénah chuan, "Ka pa, ro ka
chanai min pék tûr chu tûnah min pe
sawh," tûin a dîl ta a. A pa chuan chuti-
anga a dîl mai chu snak a ti hle a, mahse

a dil ang chuan a sum chu an unau hnên-
 ah chuan a sem ta a. Rei lo têah chuan a
 naupang zâwk chuan a chanai chu a la
 khâwm vek a, ram hla takah a kalpui ta
 a. A kalna khuaah chuan nuam ti takin,
 a duh duh lein a tangka neih chu a hmang
 ta hiau hiau mai a. Tangka hman tûr a
 neih lai chuan thian pawh a ngah hle
 mai a, miten an kâwm duh khawp mai a.
 Mahse a tangka neih chu a ren thiam loh
 avângin hun rei lo têah a hmang ral ta vek
 mai a. Chutih nâk alai chuan chu khuaah
 chuan tâm nasa tak a lo tla ta mai a, ei tûr
 a lo tlachham ta a. A tangka neih laia a
 thian tha ni âwmte lah chuan a biak pawh
 an be tha duh ta hauh lo mai a. Chaw a
 hmuh theih nân inhlawhfâknate a zawng
 ta zar zar mai a. Chu khuaa mi pakhat
 chuan a lo khawngaih a, a vawk enkawltu
 atân a lo ruai ta a. Tâmb chu a nasat êm
 avângin, chaw a duh tâwk ei tûr pawh a
 hlawh zo lo va, chuvâng chuan vawkin
 chaw an cia an han hap hlawih hlawihte
 chu ei atân a it êm êm mai a.

Chutianga rethei tak, khawhar taka a awm lai chuan a han inngaihtuah a, "Ka pa inah kha chuan chhiahhlawhte pawh-in chaw ei sên loh an nei thîn kha a ni a, ka pa kianga awm lovin keimah pawhin nuam taka awm theih ka inring a, ka kal bosan rawk vei a, tûnah ei tûr nei lovin ril-tâmin ka thi mai dâwn a nih hi! Ka pa chuan e faah min lo chhiar duh tawh lo mah se, a hnêna inhlawhfâk tal chu min phal tâkin, ka pan leh chawt mai teh zâwk ang," tiin a inngaihtuah ta a.

Tichuan a inhlawhfâknapa hnênah chuan, "Ka pu, kan khaw lama hâwn ka tum ta a, i hnênah chuan ka inhlawh thei dâwn ta lo ve," a ti a. An khaw lain pan chuan a chhuak ta a. A pa chuan a kal chhuahsan hnu khân a ngai êm êm a, a ngaihtuah reng thîn a, ni tin mai hian a lo hawtâkin tiin a thlîr a thlîr thîn a.

Ni khat chu chutia a thlîr lai chuan ralkhatah hian tlangvâl pakhat hi chau awm tak mai lo kal hnak hnak hi a han hmu a. Tunge ni aw? Ka fapa tlan bo kha

a lo haw ni hlauh teh sela, a ti rilru a. Chu tlangvâl chu a lo kal hnai deuh deuh va, a hmêl te a han hmuh chian theih veleh chuan a fapa ngei kha a ni tih a hria a, a lam pan chuan a tlân a, a va tawh veleh a pawm chawt a, a fâwp ta ngawih ngawih mai a. Ani chuan a pa hnênah, "Ka pa, vâna mi chungah leh nangma mithmuhah thil ka lo tisual a nî. I fapaa vuah tlâk pawh ka ni ta lo ve, amah-erawhchu min khawngaih la, i hnêna inhlawhfa pakhatah min dah vela, tiir ka dil ngawt mai che a ni," a ti ta a.

Nimahsela a pa chuan a chhiahhlawhte hnênah chuan, "Puan tha ber kha han la ula, han sintîr rawh u, zungbun te, pheikhawk te han buntîr bawh ula; tin, sebâwngpa thau tak kha talh ula, hlim tak-in ruai i theh ang u. He ka fapa hi thi hnu dam leh ang a ni a, a bo daih a, kan hmu leh ta a nih hi," a ti a. Tichuan hlim takin an awm leh ta a.

Pain min hmangaihna chu a va nasa êm!

ZIRTIRH BU
ZIRLAI XVI
AWK

Achâng chângin ni emaw, thla emaw âwk-in a lem thîn. Mizovin âwk hi Pâwihte thla-rau a ni, an tî Ni khi a lem hlen chuan thim a zîng mai a ng a, kan thi vek mai ang, an tî thîn; mahse tih mai mai a ni. Awk hi englo amaha awm ve rêng pawh a ni lo. "Awkin ni a lem," kan tih hi, kôn awmna lei leh ni inkârah khian thla a awm a, a inzâwn ri h avângin thlain ni pangkhing thenkhat a hliah thîn a ni. Tin, "Awkin thla a lem," kan tih hian, ni leh thla inkarah kan awmna lei hi a awm avangin kan lei hlim hi thlaah a kai a, athen azar a hliah thîn a; chu chu, 'thla awk lem,' kan lo ti a ni. Van lam chanchin ngaihtuahtute chuan, nakkum lama awkin ni a lem tûr leh lem loh tûrte, thla a lem dawn leh lem dawn loh te an hre lawk thei thîn a ni, ni te, thla te leh lei te a her dan dik taka an chhui theih zêk avangin. Achangin a chanve chauh a lem a, achangin erawh chu a pumin a lem thei. Awkin ni a lemin ni êng hi a dul thîn a.

a rapthlak hle thîn. Awkin ni emaw thla emaw a lem phawt chuan a Zo a Vaijn mahni hmunah an en huai huai thîn. Hinduhovin chaw tè an nghei phah thîn a. Mizohovin chhan chhuah tumain dawkhuangte an tum bengchheng chël chûl thîn a ni. Hêng hi rinna a leh briat lohna avang chauhvîn an ti thîn a ni.

CHHINCHHIAH DAN

, He mi hi kawma a ni, i hmuh chuan tlêmin i châwl tûr a ni. Thu sawi laia chawlhna deuh hlekah bian dah tûr a ni.

; He mi hi semi-kawlawn a ri. Kawma aiin rei deuh chawlh tûr a ni.

: He mi hi kawlawn a ni. Semi-kawlawn aiin rei leh zual i châwl tûr a ni

. Tâwpna chhinchhiahna. Thu kam khat tîwpah an dah thîn a, hawrawp puiin a zui tur a ni.

? Thu zawhna chhinchhiahna a ni. Heti bian: I dam em?

! Thu mak chhinchhiahna a ni. Heti bian: A va ropui em!

— Thu inzawmna a ni. Heti bian: Lushei—English.

“ ” Mí dang thu sawi chhinchhiabna a ní.
Lalin, “Zir rawh,” a tí.

‘ Hawrawp banna chhinchhiabna a ní.

— Thlúksei a ní. Á áw é í û.

&c. An ziak ang deuh thu dang a awm leh a
ní tih briatna a ní.

— (Thukna) A hma leh a hnunga mí thuhmun
a ní.

„ A chungá mí ang zel a ní tih briatna.

¶ Paragraph a hmíng an vuah. Chhinchhiabna
a ní. A bulah an dah thín.

*†§ Heng hí thu hrilbhiab tur hnungah an dah
a, phêk mawngah a awm leh thín. 1, 2, 3
te pawh hí an hmang bawh.

() Thu sawia, thu tlêm hrilbhiabna an telh
apiangin he chhinchhiabna chhungah hian
an dah thín.

{ A chungá thu rín sei tak awm afín zím
takah a dah theih, rín khatah an ziak theih
loh apiangin betí hian an khung a, a chhônga
mí chhiar hlên tûr a ní tih entír nân.

:— He mí hnunga thu awm apiang, a hmaa
thu chu a ní tih a entír. Thu hrilbhiab tûr
chhinchhiabna.

[] He mia thu khung chu, awm lo thei a ni tih_a
entîr. Hei hi thu kawng hrang a ni tih a entîr.

▲ Ziak hmaah dah lehna a ni. He mi dahnaah
bian a chungah thu chu a awm tur a ni.

HAWRAWPPUI : Thu kam khat bulah te, thu dang
bulah te, Pathian, mihring, khua, ram leh
engkim, hming takte pawh hawrawp puia ziak
tur a ni.

